

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 114.

V Ljubljani, v četrtek 21. maja 1885.

Letnik XIII.

Katoliška cerkev in volitve.

S katoliško cerkvijo je že od njenega pričetka vedno kaj posebnega. Čolnič sv. Petra plava že osemnajst stoletij po morji življenja, obdajajo ga vedno od vseh strani sovražni valovi, divji viharji zaganjajo se vanj, ostri skalnati robovi štrlé mu iz razpenjenega morja, ali potopiti ga vendar-le vsi skupaj ne morejo. So časi — in bili so že mnogokrat, ko je na videz vse na to kazalo, da sedaj pa sedaj mora je biti konec! Ali nebo se je zjasnilo, vihar je pojenjal, nemirno valovje se je poglobilo, in Petrova ladjica plavala je pa zopet v najlepši solnčni lači po planjavi življenja. Ravno tako je z njo v današnjih dneh. Kako so jo zatirali in zasmebovali še pred 10. leti frامasoni in židovski liberalci. Le še do smrti Pija IX. so ji življenje odločili; ona je molčé trpela. Pa Pij je umrl, ali stopil je na krmilo papež Leon XIII. in pomlajena stopa danes cerkev božja na voliče tega sveta zavzemat mesto, katero se ji je kratilo po krivici toliko časa. Segla je s krepko roko po novem orožji, katerega je na lastno škodo le predolgo časa na strani puščala, med tem, ko so se ga sovražniki polastili ter ga v divji strasti le predobro vihtili. To orožje je časnikarstvo, tisk sploh. Tudi katoliška cerkev segla je po časnikarstvu in sploh tiskarstvu. Brez števila izdalo se je poslednja leta najboljših in podučljivih knjig, knjižic in brošuric. Od kar so sedanji papež Leon vrednikom in duhovnikom rekli: „Glejte, da sovražnika in njegove napade z enakim orožjem pobijate in odbijate, s katerim se on, žalibog s tolikim vspehom, proti katoliški cerkvi bojuje ter jo neprenehoma napada“; od tega časa se vse nekako živahniše giblje. Nastajajo katoliške tiskarne in bukvarne; snujejo se katoliški listi cerkveni in svetni.

Res, proti povodnji liberalnih brez- in zoper-verskih listov postaja zanimanje in podpiranje katoliških listov in literarnih naprav čedalje večé. Žalibog, da moramo nasproti pa tudi priznati, da je spoznanje važnosti in toraj tudi zanimanje in podpiranje katoliškega časnikarstva in takih naprav

pri nas še jako jako revno. Reče naj kdo, kar rad, a resnica je, da smo se v tej reči od sovražnika še malo naučili — „otroci svetá so pač vedno modrejši v svojem dejanji, kakor otroci božji“!

A danes o tem ne govorimo dalje, marveč smo le hotli opozarjati na življenje in gibanje v katoliški cerkvi, katero je gotovo sijajniše, kakor kedaj poprej, zlasti o dóbah, ko so nasprotniki sedaj in sedaj pričakovali njene smrti. Glejte le vpliv višjih pastirjev na političnem polji! Kako složno delujejo v enem in istem duhu pri volitvah, ne da bi se ozirali na narodnost. Vsi so izdali pastirske liste, v katerih svoje verne podučujejo, kako in koga naj volijo, če sami sebi dobro hočejo. Ker so pa višji duhovni pastirji prepričani, da „prazne je delo brez žegna z nebes“, naročili so tudi cerkveno molitev za srečen izid volitev katoliški cerkvi na korist.

Katoliška cerkev jela se je v Avstriji zopet dvigati iz ponižanja, kamor so jo bili židje in brez-verniki liberalci pogazili in nadjati se je, da se bode dvignila zopet na vrhunec, katerega je ona nekdanj v tej katoliški državi zavzemala. V to nam in Nji pomagaj Bog!

Kje je pomoč?

(Dalje in konec.)

Iz tega nagovora papeževga mora pač vsak katoličan spoznati, kako dobro in blagodejno vplivajo katoliška društva na razvoj katoliškega življenja, zlasti pa katoliška društva rokodelcev. Čitajoč dopis v št. 269 lanskega leta iz št. Vida poleg Ljubljane, spisali smo že več dopisov za „Slovenca“. A raztrgali smo jih, češ, premisli dobro, nego priobčiš.

O tej priliki pa hočemo vendar nekaj nasvetovati onim, kojim gre prva skrb, da se po naši domovini zabrani pot liberalizmu vsaj — med srednim stanom — rokodelskim — in po tem anarhizmu in vsem nasledkom.

Kolikor je znano, nahaja se le v Ljubljani katoliška družba rokodelcev in pa v št. Vidu nad Ljubljano. — Ni li takih zadrug drugje treba? Komur

so znane razmere po drugih mestih, bode pač pri-trdil — da. Če se je društvo zamoglo ustanoviti v št. Vidu, zakaj bi se ne moglo po drugih krajih, zlasti onih, ki se pečajo osobito z obrtnijo in rokodelstvom. Le delavnih rok — pravega moža — je treba. Zlasti na Dolenjskem bi bilo treba kake podružnice. Naj društvo početkoma broji tudi malo članov, nič ne dé, saj iz malega vzraste veliko po priliki ženofovega zrna v evangelijski primeri.

Taka društva bi vsaj nekoliko vplivala, da se povrne v družinsko življenje rokodelcev zopet krščansko življenje, kjer je prenehalo ali pa se okre-pilo, kjer je jelo pešati. Zlasti pa bi vplivalo, da se posvečujejo nedelje in prazniki, kar se tudi po Kranjskem pogreša v malih mestih. Znani so nam mojstri, ki silijo uboge rokodelce tudi ob nedeljah k delu, da se ne morejo reveži vdeležiti službe božje, niti krščanskega nauka in drugih potrebnih predmetov. Razume se, da se klanjajo nazorom liberalizma, t. j. brezverstva. Je-li početje takih mojstrov novodobno človekoljubje — humaniteta? Kaj pa je iz takih rokodelcev, svedočijo nam žalostni dogodki. — Naj bi pač to premislili oni, kojim gre v prvi vrsti skrb, da se zboljša ali vsaj zabrani brezbožnost.

Drugi pripomoček, ki bode tekom časa zacelil rane, ktere je socialnemu življenju vsekali liberalizem, je krščanska vzgoja mladine, kakor je razvidno iz navedenega nagovora papeževga. Zlata so tudi vredne besede, ktere je spregovoril veleč. g. Simon Aichner o priliki vstanovitja katoliškega vzgojevališča mladine v Predarlškem v dan 19. nov. m. l.

Če se ozremo po svetu, bodi-si v našo najbližjo okolico, bodi-si po širokem svetu, težko bomo našli kaj, ki bi tako globoko padlo, kakor vzgoja mladine, to pa ravno tako gledé načel kakor prakse. Resnica je, da se ne vzgoja niti v višjih niti v nižjih krogih. Načela prave vzgoje so se zgubile v naši dóbi bolj, nego kedaj. Obrnimo že svojo pozornost na to ali ono. Kako teorijo je vpeljala novodobna modérna vzgoja gledé kazni in plačila? O kazni s palico, katero priporoča sam sv. Duh v sv. pismu, še govora ni. Ravno tako pa ne pozná tudi plačila.

LISTEK.

Jan Holly.

(Dalje.)

4. Spisi.

Tiho in mirno je bilo življenje slavljenega rodoljuba, ali tem živahnejše in bistrejše bilo je njegovo delovanje slovstveno.

Holly bil je eden izmed najplodnejših pesnikov. Že kakor mladič vzel je v roke gosli, a ni jih odložil, dokler mu same niso odpadle v očigled smrti. Speval je mnogo, popeval nežno, prepeval čarobno, pel je kakor pravi pesnik iz poklica. A prej, nego bi bil vglasbil in vbral svoje baječne gosli, da bi iz njih izvabil zvoke do teh dob pri Slovaki ne-slišane: moral je sam sestaviti slovensko prosodijo ali pravila pesništva. On je moral preiskovati lastnosti besede slovenske, primerjati jo z jeziki klasičnimi, kajti le tako, po dolgotrajnem preiskovanju zamogel je pred svet stopiti kakor pesnik, kateri vkljub temu, da poje v jeziku popolno zanemarjenem, neknjiževnem, vendar sklada speve, kakoršne

zamoreš ob stran postaviti pesmotvorom najizvrstnejših duhov pesniških. In da je Holly bil ne le pesnik, ampak tudi jezikoslovec, moremo sklepati iz tega, ker je on spisal tudi prvo slovaško-slovensko prosodijo.

Kakor pesnik bil je Holly samostalni pevec in prekladatelj klasikov, a preslavljal se je imenito kakor epik in lirik.

Že kot bogoslovec pečal se je s prelaganjem grških in latinskih pesmotvorov, preložil je Teokrita, Homera, Ovidija, Tirteja in Horacija. Ti prevodi bili so začetek njegovega delovanja, ž njimi se je le, da tako rečemo, pripravljaj za svoje pesniško zvanje, poklic, bili so to prvi poskusi mladiške navdušenosti pesnikove. Vkljub temu pa imajo tudi ti proizvodi velik pomen. Obnesli so se dobro, in v ogledu dovršenosti priravnavajo se najlepšim ino-jezičnim prevodom. Dokazujejo, da se tudi v slovenščini dajo opevati prigodbe slavne, čuti vzvišeni, značaji vitežki, junaški. Toda glavni smer pesnikov bil je dajati izraz čutom lastnega srca, svojega ljudstva. Pred njim stale so podobe nekdanje slave naroda; zaslišal je v duši svoji glasove od tujih milejše, poslušal jih je, premišljeval o njih, ... a

oni so bili tako dražestni, tako mili! Vzel je svoje gosli, šel v naravo, sedel pod košato drevo, oči obrnil proti nebu ter začel opevati, kakor sam govori, „velike dni Slovákov“, začel obdelovati polje, kakoršnega še slovaško-slovenska književnost ni poznavala, — epos.

5. „Svatopluk“.

to je prvi in ob enem najdovršenejši epos (junaška pesen). Ko je to delo bilo izdano, postal je Holly eden izmed najprednejših pesnikov slovanskih. Vsakdo je rekel, da je „Svatopluk“ biser v literaturi slovenski, da je proizvod, kakoršnega Slovaki še niso imeli, a tudi mislili niso, da bi ga kedaj mogli dobiti. Kdor je le vedel slovenski, čital ga je, a ni se mogel načuditi, da je tolika krasota mogoča v jednom pesmotvoru slovenskem. Tvarina mu je sledeča:

Svatopluk, kralj Slovákov, bival je v ječi, v katero so ga vrgli Nemci, ker se jim je zdel sumljive vrednosti, pristréno prosi Boga za rešitev. Dobrotljivost Božja mu usliši prošnjo in pošlje svojega angelja h Karlomanu z naročilom, naj bi Svatopluka izpustil iz temnice. Karloman obljubi; ali

Otroci naj delajo dobro iz gole ljubezni do kreposti! Tako teorijo je postavila moderna vzgoja gledé otrok. Veliki imenitni gospodje se pa hvalijo in ponašajo s križci na prsih; pri teh plačilo kaj veljá; v otroških krogih naj pa je vse popolnoma!

Največja napaka naše novodobne vzgoje pa je ta, da je zgrešila smoter in namen vzgoje ali pa jej je nejasen. Vzgojati se pravi, vzrediti človeka v kakov namen; vzgojitelj mora imeti pred očmi gotov namen, idejo, za katero in po kateri hoče vzgojevati. Sv. Krizostom primerja vzgojo k dobremu s smotrom in delom kiparja. Kipar mora imeti najprej idejo. To idejo ima vedno pred očmi; surovi tvarini skuša poleg te ideje dati gotovo podobo. Jednaka je tudi z vzgojo otrok.

V kaj naj se otroci vzgojajo, po katerih idejah? Ravno to je v sedanji dóbi večini nejasno, ali pa se popolnoma zgubilo. Stara ljudstva so imela gotovo idejo pri vzgoji otrok; ta je bila osobito Špartancem in Rimljanom, država. Njih otroci naj so rabljivo kolo v državnem stroju, popolnoma in v vsem naj služijo državi. Pri teh narodih je bila država vse; državi so služile tudi verske vaje. Krščanstvo pa je prineslo novo, mnogo boljše in lepšo idejo. Zemeljsko življenje mora se vedno podvreči višjemu namenu, za nebesa, za srečno večnost se mora vzgojevati človek. Krščanstvo pravi in uči, da mora biti namen vesoljnega stvarjenja čast božja, poveljčanje stvarnika. Vse stvari, berač kakor kralj, morajo služiti v čast in slavo božjo. Dninar mora delati svoja težka dela na čast in slavo božjo; tudi kralj nosi kraljevo krono in vlada ljudstvo, da bi poveljeval Boga. Temu namenu mora služiti tudi vzgoja. Otrok se mora za Boga, za večni namen, toraj v čast in slavo stvarnika vzgojevati.

V sedanji dóbi so pa Boga spodrinili iz teh krajev; ne marajo ga več v državi, hočejo ga izbaeniti tudi iz vzgoje. To je glavna napaka, iz te je nastalo mnogobrojno število družih napak. Če se zgubi izpred oči pravi namen, če zginе slednji namen vzgoje, potem istinito ne morejo znati, zakaj naj ga vzgojajo, kaj naj iz njega izlikajo. Pač trdijo: Otrok naj se olíka, človekoljubja, humanitete, olíke, kulture naj se uči, za dobrega, blagega človeka naj se vzgoja. Dá, trdili in ustili so se celó: „Iz kristijanov naj se izolika človek!“ Kaj značijo te besede? Vsak si lahko misli, kar hoče. To se ne pravi družega, nego vzgojati brez vere, brez Boga. Nasledki take vzgoje so pač žalostni. Boga, najvišje bitje, hočejo povsod spodriniti; v šolskih knjigah se skrbno ogibljejo božjega in Jezusovega imena. V zborih, društvih modernih učiteljev, se ne razgovarja in posvetuje o tem, kako naj se vodi vzgoja tudi v verskem duhu, te točke se skrbno ogibljejo in prezirajo. Ne sme se prezirati napredek v metodi novejšé dóbe, ali najvažnejše se je opustilo, o Bogu molcé, krščanski poduk so deli v „oslovsko“ klop. To je prvi sad.

Drugi sad, nasledek, se kaže v spridenosti mladine povsod. Trdijo sicer: Saj je bilo vedno tako. Ne, vedno ni bilo tako. Treba je le čitati časopise, ki poročajo o hudodelstvih mladine. Oj, koliko zločinov, ki so jih izvršili mladoletni zlobneži! Strah in groza spreletita človeka! Ni še dolgo, kar so v Krakovem zasačili zadrugo tatov, broječo pet članov;

najstarejši še ni bil v dóbi svojega 20. leta. Tatinske družbe mladih hudobnežev pod 20. letom so že kaj navadnega.

Oj, koliko samomorilcev se nahaja že med mladino! Ni li temu vzrok pomanjkanje prave vzgoje? Mladenči, 16, 17 let stari, da, celó šolo obiskajoči otroci postanejo samomorilci. Da, znani so nam že slučajji, da se je tak paglavec umoril, bojéč se slabega reda. Pred kratkim so našli pekovskega rokodelčica na vratih obešenega, ko so ga po dolgem prizadevanji vendar k zavednosti pripravili, poprašajo ga po vzroku, zakaj se je obesil; odgovoril je, da si je hotel vzeti življenje, ker ga ni več veselilo. — Taki in jednaki slučajji so pač očividno znamenje, da pomanjkuje prave vzgoje. Imamo dovolj dokazov, ki jasno kažejo, da je jako slabo z vzgojo; skrajni čas je že, da se krene na bolje. Zbrali ste se danes tako v mnogobrojnem številu, da ustanovite katoliško vzgojevališče; tacega je jako treba, tacega moremo imeti.

Že skrajni čas je, da se vrnemo na krščansko stališče, k verski podlagi. Prava vera nam daje vsega, ponuja nam najizvrstnejša načela prave vzgoje, predpodebe in zglede. Posebno pa je Bog naš Gospod, najboljši vzgojitelj in učitelj. V pravem pomenu besede je v starem zakonu ustanovil pravo vzgojišče; oistro je vzgojeval termasto in nepokorno izraelsko ljudstvo; vodil ga je celih 40 let po puščavi, da je zaslužilo priti v obljubljeni deželo. To je bila prav oistra vzgoja v pravem pomenu. Zategadel pravi sv. apostelj Pavel, da je bila postava starega zakona učitelj, odgojitelj gledé na Kristusa. Postavodajalstvo starega zakona je bilo pravo vzgojevališče za krščanstvo. Za Kristusa in proti Kristusu mora biti obrnjena vsa vzgoja. Saj on sam veli: „Jaz sem vaš gospod in učenik, le eden je vaš učenik!“ Da, nauk našega izveličarja Jezusa Kristusa je podlaga pravi odgoji in mora jej biti, če hočejo ljudje častno in večno srečni biti.

Zategadel me jako veseli, če imam še to tolažbo, malo pred svojim odhodom, da ste vstanovili katoliško vzgojevališče. Ko se to ženofovo zrnice v zemljo zagrebe, čez zimo tudi še skrito ostane, ali z božjim blagoslovom bo de jelo kaliti, vzrastlo v košato drevo in obrodilo tisočeri sad. V ta namen sem daroval v kapeli tudi daritev novega zakona; s svojim blagoslovom spremljam to društvo. Ko bode čez leto in dni društvo zopet zborovalo, bode z božjim blagoslovom gotovo še mnogobrojnejše. Božji blagoslov naj spremlja pričetek in dodeli blagonosnega vspeha“

Iz navedenega, menimo, je jasno dovolj, kje je iskati pomoči proti socialni bedi sedanjega veka. Treba se je vrniti nazaj h krščanskim načelom. Slehernemu je sveta dolžnost, da po svojem delokrogu deluje na to. Če bodo vpeljana povsod zopet krščanska načela, prišla je pomoč! —f—

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. maja.

Notranje dežele.

Na *Primorji* bode kmalo bolje! Razvidno je to iz položaja odsevajočega iz časnikov, kajti resnica je, ki se ne dá vtajiti, da kdor ima glasilo

javnega mnjenja v rokah, tudi večinoma lahko vpliva na javno mnenje, ako se pri tem vestno na pravico in resnico opira. Ni še nobena večnost, od kar smo se v Trstu Slovani imeli proti dvema nasprotnikom boriti, proti Lahom namreč in proti Nemcu. Dandanes se je list že nekoliko preobrnil. Borba naša se je sicer nasproti Lahom podvojila, Nemci so pa sami odjenjali. Prej ko ne so sprevideli, da bi z Lahi v družbi nikdar ne dosegli, česar želé in so jim zaradi tega hrbet obrnili. Pa še več; ne le da so jim hrbet pokazali, tudi obrnili so se potem proti njim in jim že pesti kažejo. Kar se od nemške strani tako redko kedaj čuje, zgodilo se je v Trstu. Ondašnje nemštvo, oziroma stranka „Tr. Tagblatta“ potegnila se je za slovanstvo! Omenjeni časnik toplo zagovarja in hvali domoljubno postopanje „Sokola“ pri sv. Križi poleg Proseka ter z ojstrimi besedami obsoja Tržaški magistrat, ki je pravo gnjezdo irredente; obsoja župana, ki je temu gujezdu načelnik in sploh hudo pobija Avstriji pogubno politiko laške stranke v Trstu. To je očividni korak, ki ga je slovanstvo v Trstu napravilo sebi na korist in Avstriji na slavo. Nam je pa tudi resnično na čast! Boriti se za domovino in zaradi tega v domačiji preganjan in teptán biti, je ravno tolike vrednosti, kakor stati na vojnem polji s puško v roki sovražniku nasproti. Čudno, da v Ljubljani tega ne razumejo ali pa razumeti nočejo!

Dunajski mestni očetje peljali so se 19. t. m. skupno v Budapešt na razstavo po sinjem Dunavu in so proti večeru v Budapešt došli. Prvo krat, od kar se je porodil dualizem, se je menda prigodilo, da se je Dunajski mestni zastop skupno podal v Budapešt. Budapeštanski mestni zastop ga je pa tudi, kar le mogoče, slovesno sprejel na pristanišči ob Dunavu v Budapeštu. Vrhovni župan Budapeštanski, na čelu slavnostnemu komiteju, pozdravil je došle goste Dunajske jako srčno prvič v madjarskem, potem pa v nemškem jeziku. Rekel je, da madjarsko prestolnico srčno veseli, mestni zastop stolnice sosednje države (!) v svoji sredi sprejeti, in to tem več, ker je to ob tako slavnostni priliki, kakor je ravno ta za Madjare. Župan Uhl mu je odgovoril, da so Dunajski možje z veseljem prišli vdeleževati se praznika miru, ki jim v čarobnih podobah predočuje velikanski napredek krepke, na narodni podlagi prodirajoče države. Župana sta se na to objela, ljudstvo pa je kričalo „eljen“ in „hoch“, da ni bilo ne konca ne kraja. Po sijajnem pozdravu pričel se je sprevod v mesto, kjer so se došli gostje razšli na svoja odkazana stanovanja. Z radostjo smé pač vsak pozdravljati ta korak, ki bode tudi kolikor toliko pripomogel do medsebojne sprave med narodi. Sicer bi najbrž nikakor še tako daleč ne bilo, kakor je, če bi ravno Nemci in Madjari nasproti Slovanom tako nestrpljivi ne bili.

Kandidatje v državni zbor so si po celi Avstriji enaki, kakor krajecar krajecarju. Vsak svojim volilem polno perišče tistega ponuja, o čemur je prepričan, da bi najrajše imeli. Celó stari *Bach* je konservativno suknjo oblekel, kedar je svoj program pisal. „Rad sprejemem kandidature v državni zbor, s katero so me počastili meščani iz mest Hallein in Radstadt vojvodine Solnograške, kjer sem ravno v glavnem mestu že več let častni meščan. Zarad tega usojam se omenjenima mestoma kakor tudi trgov pokrajine Solnograške, vdano predstaviti se in se jim za poslanca priporočevati. Jaz sem v vsakem oziru popolnoma neodvisen, se ne klanjam nobeni stranki in ne poznam nikakega strankarskega gibanja; tudi sebičnosti popolnoma prost, poznam edino le strogo dolžnost svojim volilem koristen biti in me le ona misel navdaja, kateri sem bil mnogo let zvest pri administraciji in pri vladnem poslovanji v državi. Navdušuje me skozi in skozi vroča ljubezen do domovine, do velike avstrijske države, do vseh dežel in narodov v njej živečih; vsled tega porabljal bi zaupan mi mandat popol-

predno bi to učinil, skliče zbor, pri katerem Svatopluka razglasi nedolžnim, da, še več: po nasvetu Brittvalda sklenejo, da mu Karloman svojo hčer dá za soprogo ter da se naj posadi na stolec kraljevski v deželi Rastislavovi. Glas o tem prišel je tudi na Slovensko. Cela krajina pripravlja se na boj za življenje in smrt. Karloman pa Svatopluku na čast vstanavlja viteške igre. (Spev I. in II.)

Črnobog videč, da je Svatopluk njegovo soho, kip, spalil, se razjezi pa gré k Slovakom v podobi Bykra, bivšega svojega duhovnika, ter jih nagovarja, naj bi kip z nova postavili in Črnoboga zopet kakor svojega boga častili. Slovaki ga povsod odpravljajo, zatoraj se je podal v Panonijo, da bi se tam maščeval nad Metodijem, kateri je v družbi s svojim bratom Cirilom Slovake odvrnil od češčenja Črnoboga ter jih privedel k veri Kristusovi. Toda hodil je brez vspeha, ker je tudi tukaj le priprave za vojsko našel, zatoraj se je podal na dvor Karlomanov, a tam vidi Svatopluka, kako ga Nemci častijo in da ga hočejo na prestol kraljevski posaditi. S tem bolje vžgé se zavist proti njemu, a v podobi Rastislava podal se je na Devin k Slavomiru, kteremu se je v sanjah prikazal ter mu naznanil, kaj

vse Bavarci nameravajo storiti s Svatoplukom, da ga hočejo povzvišati do kraljevega dostojanstva, a Slavomira da namerava vreči v ječo in mu oči iztakniti. — Slavomir prebudivši se, poslal je Ljudomira k Bavaram povpraševati in preiskovat. Črnobog pa svoje pajdaše pošilja na vse strani, naj bi ljudstvo dražili zoper Svatopluka. (Spev III. in IV.)

Z Bavarskega povrnivši se Ljudomir, potrduje naznanilo Črnobogovo in vsled tega Slavomir skliče slovenske viteze ter jih vpraša, kaj li hočejo? ali se podati ali boj? Za vojsko oglasi se Zemlježev, za njim si vsi izvolijo vojsko. Nagloma razpošlje poslance po vseh krajih z vabilom, naj bi se ljudstvo zbralo na Devinu, — a potem so v boj proti Svatopluku podali se Zemlježev, Milin, Slavoboj in Ljuboslav. (Spev V.)

V tem času se Nemci po dokončanih igrarh vrnejo v mesto k slavnostnim poedinam, pri katerih Svatopluk na željo Karlomanovo razpravlja o začetku in prihodu ljudstva slovanskega, pravi, da je ta narod prišel iz Indije, od koder se je vsled povodnji, suše, glada in kuge izselil ter po dolgem gibanji nastanil se med Tiso-reko in Dunajem, ime pa je dobil od Slava, kateri je porazil Čude. Odtod

se je pozneje razširil tudi za Dunaj, od Labe za Don, naselil se ob bregovih Visle in Volge, da, posadil se je povsod med morjem Jadranskim in Baltiškim, a živel je največ v lepem miru. (Spev VI.)

Karloman izroči Svatopluku krasno orožje, vzlasti lep bil je meč, na katerem se je izrezana predočevala vojska Mihaela arhangelja, voditelja dobrih angeljev zoper satana in tovariše njegove. Svatopluk orožje vsprejme ter pohiti za vojaki, te na nekem mestu pregleda in jih za hrabrost spodbada, navdušuje. (Spev VII.)

Črnobog opazivši, da se Nemci bližajo, razvodni reko Moravo ter nastane velika povodenj. V ožigled temu Svatopluk dá delati splavi in vojake tako čez reko prevaževati. Nemce napadejo Slovaki, nastane grozna bitka, ter z jedne in z druge strani padajo mnogi, kri teče kakor v potokih... Slovaki začenejo zmagovati, Nemci odstopati. V tem pa Svatopluk s polovico svoje čete, a ne da bi ga bili opazili Slovaki, preide reko, vdari na-nje in čete Slavomirove razpodi. (Spev VIII.)

(Dalje prih.)

noma v duhu konservativnih načel, katerih se drži moj prijatelj, c. kr. dvorni svetnik Lienbacher, ona načela zdé se mi vgodna mir in spravo med narodi napraviti, najprej pa nemške konservativce združiti pod jedno krilo. Iz tega smete sklepati, da se bom, kolikor bo le mogoče toplo poganjal za blagor izročeni mi mest in za blagor cele dežele." Kljub konservativne obleke, ga "Tiroler Stimmen" prav nič ne priporočajo, in pravijo, da bi bila to nesreča za avstrijske narode, če bi se Bach zopet v državni zbor vtihotapil.

Pomočki za srečno volitev. Lep izgled kakih pomočkov se židje in "fakcijsni" liberalci poslužujejo, je sledeči: Do konca leta 1884 se je oglasilo v Strasnici (Moravsko) 37 židov in januarja tek. leta še 19 za razne obrtnije ter so dobili dovoljenje. Dejansko jih je pa samo 13 dovoljeno obrtnijo izvrševalo, 43 pa ne in bile so naznanile in prošnje za obrtnijo lažnjive le zato, da bi pri volitvi smeli glasovati. A prezgodaj je goljufija na dan prišla. Gosposka je reč zvedela po časopisih. "Beobachter" in "Živnostnik" sta vse odkrila. Gosposka je začela preiskovati in vse naznanjene klicala, da izpovedó svoje dohodke. Tu se je goljufija razbila: Marsikteri še niso vedeli, zakaj gré, drugi zatrdovali, da se niso nikdar za kako obrtnijo oglasili ter za naznanilo še vedeli niso. Vse to bile so židovske zvijače, da bi s tem njih kandidatje prodrli. — Naj bi konservativni in katoliški volilci saj ne pozabili liberalnih zvijač ter prišli v svojem času do zadnjega moža. Na dan volitve nima poštenjak nobenega važnejšega dela.

Budapeštanski novi vrhovni mestni glavar, Ivan pl. Török, je mož, kakoršnih moramo posebno pod krono, sv. Stefana z lučjo iskati. Že je nekaj tednov minulo, od kar smo pisali, da je svojo službo nastopil. Danes nam je pa zabilježiti, da si je novi vrhovni mestni glavar tudi že splošno zaupanje vseh poštenjakov po Budapešti pridobil. V dno srca gnjusijo se mu razne reči po Budapešti, med katerimi je v prvi vrsti mestna policija, ktero hoče odspodaj na gori popolnoma preosnovati. Mož je do dobrega prepričan, da kakor hitro bo redarstvo samo na poti postave in poštenosti, se bode takoj zmanjšalo število hudodelstev po glavnem mestu. Preosnova vršila se bode temeljito; vstanovilo se bode več novih uradov, kakor so: detektivni urad in urad za javljenje; kriminalni urad se bode zboljšal, plača redarjem in uradnikom se bode pobiljšala, ob enem se bode število prvih tudi pomnožilo in pa sistematični poduk se jim bode preskrbel. Takoj na to se bode pa spravili na mesto samo, ktero bodo osnažili raznih igrališč in igralnih bank, kjer neskrbna mladost zdravje in premoženje zapravlja. Nič bolje kakor igrališčem se ne bo godilo hišam javne prostitucije, katerih veliko večino mislijo popolnoma odpraviti. Kar se tega tiče, imel bo mnogo hudih nasprotnikov in hud boj, za ktere ga si je že municij na pomoč naprosil. Tudi vlada mu je ni odrekla. Mož ima dobre namene in glavo na pravem koncu, Bog mu daj potrebne vstrajnosti in sreče, da mu bo mogoče dognati kar je pričel.

Vnanje države.

Zulfikar postal je v *Afganistanu* Eris-ovo jabelko, za ktero se ravnokar pulita Rus in afganski emir. Vsak ga hoče imeti. Rus pravi, da pojde državna meja med Afganistanom in Turkestanom tako, da bo Zulfikar v ruski oblasti ostal, afganski emir bi jo pa rad nekoliko bolj proti severu potisnil, da bi Zulfikar za-se pridržal. Kaj pa Angleži na to pravijo? Nič! Molé in po tihem prijenjujejo, dokler jim bo sploh prijenjevati mogoče; kakor vse kaže, se je stari Gladstone menda že prepričal, da Angleži prav za prav v Afganistanu ničesar iskati nimajo, ako nečejo žida posnemati, ki se ti jednajstič pri oknu v hišo splazi, ako si ga desetkrat skozi vrata pod kap posadil. Gladstonu se po njegovi politiki najmodreje zdi, da naj Angleži Indijo stoprav na indijski meji branijo, če je bo sploh treba, v Afganistanu naj se pa nikar ne mešajo. Ali ni tukaj nekoliko angleške šobe videti? Saj se še spominjamo, da je tedaj, kekar se je John Bull še emirju ponujal za pomočnika proti Rusom, Abdurrahman rekel, da ga bo že poklical, če ga bo rabil; brez posebnega dovoljenja pa ne sme v afganske goré, kjer je leta 1877 preveč dober vtis in spomin zapustil. Ali ni to razžaljenje velesile, kakor je Velika Britanija od na pol razbitega kanata, kakor je Afganistan? Tudi Gladstoneju se je nekaj takega zablistalo in je zarad tega šobo napel in rekel: "Se pa sami! Mi se bomo že branili, toda stoprav na meji Indije, če nam bo treba." Da jim bo treba, gospodom Angležem, kdo bi sploh še nad tem dromil, kajti Rusi so si svoje naloge v zavesti in je ne bodo poprej spustili, da jo dovršé in ta je: preko indijskega morja v Carigrad. Pot je sicer ravno taka, kakor s cerkvijo okoli križa, toda za Ruse pod sedanjimi okoliščinami edino izpeljiva.

Na *otokih južnega morja* vnel se je bil pred nekaj časom prepir med Angleži in Nemci zarad naselbin in trgovine. Razmere so se tako pojstrile, da so nekteri že po puškah segali. Da bi se zadeva kolikor mogoče po mirnem potu rešila, odšli so komisariji obeh držav tjakaj, da se zopet red naredi in mir ohrani. Tako so se med seboj

pomenili, da si naj dovoljujejo nemška kakor tudi angleška vlada druga drugi popolno prostost v trgovini, brodarstvu in naseljevanju; vse drugo opravljati pa skupno. Posebno pa bote pazili na zatiranje kupčije z robovi in bo vsled tega Nemčija ravno take postave izdala, kakor jih imajo ondi Angleži. Orožja in vpijanljivih pijač divjakom ne sme nikdo prodajati po krajih, kjer so ali Nemci ali pa Angleži naseljeni. Enako se bo Nemcem in Angležem prepovedalo orožje in "ognjeno vodo" (šnops) po tistih otocih uvaževati, ki niso še pod nikako evropsko oblastjo. Poleg tega se bote pa obe državi skupno obrnili do vseh ostalih velesil, ktere imajo kaj naselbin po onih krajih, da bi gledé določenega vzajemno z omenjenima državama postopale.

Izvirni dopisi.

Iz Loškega potoka, 19. maja. (Volitev volilnih mož; pohvale vredni mizarski mojster; sneg.) Danes ob 4. uri popoldne se je pri nas vršila prav mirno in v redu volitev volilnih mož, ki imajo voliti državnega poslanca. Vseh pet izvoljenih volilnih mož bo stalo neomahljivo za našega veleccenjenega starega državnega poslanca.

Po preteku petmesečne dóbe smo v naši farni cerkvi srečno dovršili krasni kinč: nove spovednice in cerkvene stole v cerkvi in na koru, ki so iz hrastovega lesa res okusno in mojstersko izdelani. Posebno pa vsakemu še dopadajo spovednice; resnično daleč takih ni. Zatoraj spolnim kot cerkveni predstojnik le prijetno dolžnost, ako mizarskega mojstra Franca Grebena iz Grebena, fare št. Gregorske pri velikih Laščah, čč. gg. župnikom za enaka in vsako jaka druga dela toplo priporočam.

18. maja je pri nas zopet pobelil sneg vso okolico, in bržkone nam jo bo še kterikrat pred sv. Janezom Krstnikom. Ni toraj čuda, da se dan za dnevom bojimo slane.

Anton Žgur, župnik.

Iz Lučin, 20. maja. Iz naših sicer samotnih in oddaljenih hribov prinesel si v kratkem, dragi "Slovenec!" že dvakrat manjša poročila. Sprejmi toraj blagovoljno tudi sledeče vrstice v svoja predala. — Od dne 24. aprila pa do 1. majnika imeli smo tukaj ljudski misijon, ktere ga sta vodila preč. gosp. superijor Ig. Böhm iz Ljubljane in č. gosp. Anton Goršak iz Celja, oba iz misijonske družbe sv. Vincencija Pavlanskega. Dasi je bilo vreme krasno in dela na polji še veliko, vdeleževali so se ljudje sv. misijona vendar tako pridno in goreče, da sta jih preč. gg. misijonarja o sklepu za to očitno pohvalila. Obiskovalo pa je sv. misijon tudi mnogo stranskih ljudi, dasi je bilo poprej večkrat iz lece očitno oznanjeno, da naj tujci zarad premajhne cerkve preveč ne pritiskajo. Bila je naša cerkvica večidel čudovito natlačena in soparica grozna, kar je bilo zlasti za preč. gg. misijonarja mučno in težavno; a še zunaj cerkve se je nektere kratki ljudi kar trlo. To vse kaže, da je naše ljudstvo še verno ter vé ceniti vrednost sv. misijona. Tako, upamo, se je naša mala duhovnija po duhu in sreč pomladila, kakor je tudi ljuba spomlad naše hribe z milim zelenjem in mnogobrojnim cvetjem nakinčala. Bodi toraj za to dobroto tukaj preč. gg. misijonarjema, ki sta se pri nas veliko potila in trudila, očitna zahvala izrečena — izražena pa tudi iskrena želja, naj ljubi Bog pregoreča gospoda še dolgo ohrani pri ljubem zdravju in trdni moči, da bodeta zamogla še veliko storiti v večo čast Božjo in izveličanje neumrjočih duš.

Ant. Dolinar, župnijski oskrbnik.

Iz Hrenoviške županije, 20. maja. (Volitve.) Spominjali se bode, kako so lanskega leta nekteri mladi ljudje brzojavili "Slov. Narodu" o shodih zarad volitve deželnega poslanca; več laži kot besed je imel slehrn brzojav. Enaki kramarji s krošnjami pisarijo v isti časopis zdaj o volitvi za državni zbor.

"Slov. Narod" z dne 16. t. m., št. 110, pa ne laže samo več, ampak naravnost jemlje čast gosp. Obrezi in ga zasramuje. Piše, da po celem Notranjskem kraljuje splošnja antipatija proti g. Obrezi. Pisatelj obrekovalec ni slep, ampak hudoben, ker dobro vé, da g. Obreza ima vse spoštovanje in vživa zaupanje prave večine volilcev, ne pa večine onih, ktere ste na hribu pri volitvi 18. t. m. s šnopsom, pivom in vinom motili, da so že na večer nekteri spoznali svoje obnašanje in rekli, da so od vas zapeljani. Ste celó kazali na okna nekega gospoda, tako, da bi človek mislil, da ste hodili v šolo k onim se učiti, ki so v svojem času g. dr. Deu-u v Postojni okna pobijali.

Takim govornikom se sčasoma povrne, kar druge učé; na Francoskem so o svojem času napravili guilotino za nasprotnike, slednjič je ljudstvo zdijalo in guilotinske mojstre same obešalo.

Gospod Obreza pa naj bo potolažen o takih napadih; več sovražnikov, več časti! in v "Slov. Narodu" napadan biti je čast napadenemu.

O volitvah 18. t. m. bomo še kaj poročali ter neolikanost in surovost vašo obelodanili. Dan 18. t. m. je za županijo Hrenoviško dan prerojenja, ko bodo vpijanjeni zapeljanci spoznali, kaki ljudje ste vi, njih zapeljivci. Razdirati znate, tudi slep človek zná, ali znate ali hočete in ali zamorete pomagati? Znabiti bode, videli, kaka antipatija se bo še zoper vas vzdignila.

Iz Vipave, 20. maja. (O volitvah.) "Slov. Narod" v najnovjših časih zopet divjá kot gad, ako mu na rep stopiš. O bivšem državnem poslanci g. Obrezi prestopa že vse meje dostojnosti in pravice, in sprejema v svoje predale nesramne laži. Gosp. Obreza vživa naše spoštovanje in zaupanje, ne pa antipatije, razun lažnjivega dopisuna in njegovih pristašev. Mi Vipavci ga spoštujemo in upamo, da tudi vsi poštenci pod Nanosom in na Pivki. Mi smo mu hvaležni za njegovo moško obnašanje in postopanje v državnem zboru in vi poprej imenovani se imate njemu zahvaliti še povrh, da vam je pridobil 20.000 gld. od Abendrotha. Kaj ste pa H. K. pod Nanosom ukrenili, ko vam je toliko voznikov dajalo pooblastila in plačalo za stroške? v nobenem časopisu nismo brali, kak vspeh je je imelo vaše postopanje; vi še vredni niste, da vas poleg g. Obreze imenujemo; vaš jezik je dolg in mogočen, pa le, da razdira. Znabiti vas bodo zapeljanci kmalo spoznali, g. Obreza pa naj ne neha biti naš in delati za svojo domovino tudi zanaprej, kakor je deloval do sedaj.

Z Brežic, 18. maja. Pretekli četrtek, na dan vnebohoda Gospodovega, delili so Nj. ekse. mil. knezoškof M. Stepišnik zakrament sv. birme. V sredo na večer o pol sedmih pripeljali so se s svojim spremstvom iz Sevnice po železnici tu sem v Brežice. Pričakovali so jih pri slavaloku v mestu: Gosp. okr. glavar Rupnik s svojimi pol. uradniki; gospodje od sodnije, davkarije; gosp. župan Žnidaršič z mestnim zastopom; nadalje gospodje oo. kapucini; učenci in učenke tukajšnjih učilnic s svojimi učitelji in učiteljicami in mnogo družega občinstva. Mesto bilo je navzlic slabemu vremenu krasno ozaljšano z zastavami, šopki, venci, mlaji itd. Posebne hvale pa, in tudi čez vse vredno bilo je prekrasno petje v cerkvi pri škofovi maši, moški zbor 16 pevcev. Pele so se zelo težke a krasne kompozicije dr. Witt-a, Greitha, Kothe-ja in Nedvéd-a. Omenjena imena skladateljev, zadostujejo za izvrstne skladbe, a da so težke skladbe tako točno, da, dovršno vsi oddelki peli, gré hvala popolno zaslužena izvrstnemu pevovodju gosp. nadučitelju Alojziju Račič-u. Treba je bilo marsiktere vaje, a vendar prišel je v vsakem vremenu točno iz Čateža k nam v petji podučevati. Res tako izborni talent zaslužil bi, da bi bil na kakem boljšem mestu postavljen! Krasno petje je pa posebno tudi povzdignil gosp. pl. Vistarini s svojim krasnim in milim tenorjem; toraj tudi njemu in vsim drugim pevcem zaslužno hvalo. Hvala pa tudi našemu preč. g. dekanu Steklas-u za ves trud pri priredovanju potrebnih stvari za sv. birmo: posebno za prav lepo, mično slikanje na presnem zidu farne cerkve, ktero je preč. gosp. dekan po nekem izvedencu oskrbel.

—t.

Iz Celovca, 19. maja. (Volitve.) Mislili smo, da bo g. minister Pino v okrajih Celovec-Velikovec gotovo izvoljen. Danes pa žalibog nismo več tako trdnega upanja. V Grabštanji so namreč po ljutem boji zmagali liberalci in nam vzeli 5 glasov, na ktere smo že nekoliko zidali. Gospod dekan Wieser si je sicer vse prizadejal za zmago; pa on stoji sam, njemu nasproti pa cela nemškutar-ska garda: knez Rosenberg in njegovi ljudje, župan Seebacher, grajščak Metnitz, štirje učitelji in cela druhal zdijanih kmetov. Kar je pa še nepopačenih kmetov, so preveč boječi in malomarni; treba jih je kar s silo naganjati k volitvi, nasprotniki pa drug družega priganjajo. Tako so dobili nemško-liberalci 59, naši pa le 35 glasov. Dekanu Wieserju so po noči okna pobili, in to se ni godilo prvokrat. Gospod dekan Wieser je pač mož, kteremu je čast in hvala dolžna vsa slovenska domovina. On živi v pravem peklu, v najhujšem liberalnem gnjezdu, vendar mu srce ne upade, in on se bori

naprej proti nezaslišanemu terorizmu. Sploh pa so liberalci in nemškutarji kar besni samega fanatizma.

K volitvi Podljabelom, o kateri sem Vam že poročal, da se je srečno izšla za nas, moram še dostaviti, da so nemškutarji tako besni, da jih je moral krotiti sam komisar. Malo je manjkalo, da niso padli po g. dekanu Ambrožu, da ga niso branili vrli Plajberžani. Posebno surovo se je pa obnašal neki človek, ki je bil svoje dni policaj, zdaj pa nemško kulturo prodaja, ktere je revež sam strašno potreben.

Zmagali smo v Črni in v Blatu, ter tam dobili 8 narodnih glasov. O zmagi v teh občinah itak nismo dvomili. Danes je volitev v Prevaljah, ki je najbolj odločilna za Velikovski okraj, ker se tam odda 13 glasov. Iz začetka so liberalci delali tam na kompromis in so našim ponudili najprej 7, potem pa celó 10 glasov. Naenkrat pa je potegnil drug veter, in odrekli so vsak kompromis. Radovedni pričakujemo poročila od tam.

Sijajno so naši zmagali v Rožeku; z 90 proti 16 glasom je bilo izvoljenih 10 narodnih volilcev.

V Borovljah smo propadli, kakor še vselej; govori se, da po izdaji. Natančnejih poročil nimamo.

V Žrelec si je vrli provizor gosp. Greiner vse prizadjal, pa on orje še ledino, sam ni mogel nič opraviti proti fanatični liberalni stranki. Propadel je z 12 proti 23 glasom.

Bog daj, da bi Vam mogel jutri ali pojutranjem kaj več veselih vesti poročati.

Včeraj sem videl celo druhal pijanih liberalnih kmetov, ki so hodili po Celovških gostilnah in kavarinah in zabavljali čez duhovnike v strašno pomoljeni nemščini; bili so sami Slovenci, stropani in zdijvani po liberalnih frazah. To je prava Celovška „Cikorija“. Liberalci so jim vtepli v glavo, da je vse sleparija, kar pravijo duhovniki, in to se tem ljudem dopade, ker smejo potem svobodno živeti v divjem zakonu in vganjati druge norčije. Take ljudi poslušati, kedar politizirajo, mora človeku kar slabo prihajati, tako neume kvasijo. Še Celovškim liberalcem se gnjusi, ko poslušajo sad svojih fraz in laži. Bog pomagaj!

Iz Celovca, 20. maja. (Volitve.) Danes imam same dobre novice. V Prevaljah so kmetje prosili za sv. mašo z blagoslovom za srečno volitev. Po maši so šli volit in sijajno zmagali. Voljenih je 13 narodnih volilnih mož.

Huda vojska je bila v Vrbi. Volili so od 8. ure dopoldne, do 4. ure popoldne. Najprej so bili voljeni 3 Slovenci, drugih nobeden ni dosegel večine; pri drugi, ožji volitvi je bilo voljenih še 3 Slovenci in 2 nemčurja; skupaj 6 Slovencev, 2 nemškutarja.

Pri Mariji na Zili, kjer so prej vedno liberalci zmagovali, voljena sta zdaj 2 narodna in 1 liberalen volilni mož.

V Možici, kjer sta bila lani voljena 2 nemškutarja, zmagali so letos naši z 20 proti 7 glasom.

Tudi v Borovljah, kjer so še vedno liberalci zmagali, ni bilo tako slabo, kakor smo mislili. Zmagali so sicer liberalci s 39 proti 35 glasom, pa nahujsi kričači, kakor Werner in Vostner, niso voljeni, ampak bolj zmerni ljudje, ki se bodo morda dali še pridobiti za g. Einspielerja.

Danes tedaj kaže naš barometer spet na „lepo vreme“.

Domače novice.

(Dolenjska železnica) jela se bo takoj po binokoštnih praznikih pod vodstvom štirih državnih inženirjev ertati.

(Postava o zgradbi lokalne železnice iz Ljubljane v Kamnik) potrjena je bila od presvitlega cesarja 1. maja 1885 in jo včerajšnja „Wr. Ztg.“ objavlja. Je ravno tista, ktere načrt je „Slovenec“ ob svojem času po stenografičnem zapisniku svojim čitateljem že prinesel in jo toraj danes ne bo ponavljal.

(Protikandidatje) ali kandidatje na svojo roko za bodoči državni zbor, katerih ni centralni volilni odbor v Ljubljani nastavljal so: 1. G. Franc Šuklje, c. kr. profesor na akademskem gimnaziju na Dunaju, kandidira proti grofu Margheriju po dolenjskih mestih in trgih. 2. G. Julij Wurzbach

kandidira z nemškutarsko podporo proti grofu Margheriju in Šukljeju. 3. G. Ivan Hren, c. kr. deželne sodnije sovetnik v Celovci, kandidira v kmečkih občinah Trebno, Kočevje, Žužemberk, Radeče in Mokronog proti knezu Windischgrätzu. 4. G. dr. H. Dolenc, c. kr. sodnijski pristav v Ljubljani, kandidira na svojo roko po kmečkih občinah notranjskih nasproti g. Obrezi. Kakor je videti, bo volitev mnogo bolj živahna, kakor je iz začetka kazalo, da bi nam le na pogubo ne bila!

(Redko veselico) imeli so minolo nedeljo na Jesenicah. C. kr. okrajni glavar Radovljiški, g. Dralka, izročil je rudarskemu pazniku kranjske obrtne družbe, Matiji Rabiču, srebrni križec s krono za zasluge, ktere ga mu je podelil presvitli cesar. Slovesnost se je vršila v krasno olepšani šoli po službi božji v pričujočnosti vseh rudarskih uradnikov in drugih dostojanstvenikov. Po slovesnosti imeli so slavnostni banket, pri katerem jih je ob 2. uri popoldne tudi deželni glavar grof Thurn počastil. Napivalo se je presvitlemu cesarju ob navdušenih „živio“.

(Volitve volilnih mož) v Črnem Vrhu pri Idriji bile so v torek 19. t. m. Štirje izvoljeni možje glasovali bodo za gosp. Obreza. Volitev v Cirknici bila je včeraj, izvoljenih je bilo 10 mož, ki bodo glasovali za g. Obreza, ravno tako je zanj 9 volilnih mož na Blokah in 9 volilnih mož v Starem trgu pri Ložu.

(O volitvi) dohajajo iz Istre povoljni glasovi in se je za trdno nadjati, da bode dosežani poslanec Vitezić zopet izvoljen. Poleg tega imajo nado, da proderó še z dvema narodnima kandidatom. V Istri je do narodne probujenosti sicer še daleč, ali bliža se ji očitno. Mnogo je do tega pripomogel tudi poslednji tabor.

(Volitve na Štajarskem.) V Novi cerkvi izvoljeni so za volilne može štirje domoljubi, med njimi č. g. kanonik dr. Gregorec jednoglasno, na Frankolovem sami narodnjaki z župnikom č. g. Dolinšekom, isto tako v Stranicah (za Goedelna) z župnikom č. g. Fr. Berličem, v Doberni sta prodrla po hudi borbi dva liberalca in dva narodnjaka, v Pirešicah so propali Hakelberg-Vergovi „šulferajnovci“ zmagali so Slovenci, na čelo jim župnik č. g. Kunej, živeli!

(Iz Proseka) se piše „Edinosti“: „Kakor je po vseh vaseh v Tržaški okolici razposlalo politično društvo „Edinost“ pozive h koncertu, ki je bil 17. t. m. tako so jih tudi pri nas dobili in prilepili na zid. C. k. žandarmi so jih pa raz zida raztrgali in rekli, da bode oni, ki jih je donesel in oni, ki jih je prilepil kaznovan z zaporom. Od kod imajo žandarmi pravico postavno pripoznanega društva naznanila raz zida trgati? — Od kod so dobili povelje? Radi bi znali, ker zadnji čas se nam godé taka nasilstva, da se bojimo kacih izgredov, ki bodo imeli gotovo žalostne nastopke. Čemu narod dražiti. In to na ljubo magistratu! Pristavek: Tudi iz Bazovice imamo poročilo, da so c. k. žandarmi potrgali plakate, in se jako oblastno grozili proti ljudem, ki so rekli, da ne smejo tako delati. Prosimo pojasnila.“ Te novice bi si ne bili upali natisniti, če bi je ne bili že v „Edinosti“ natisnjene našli, kajti kontrola Tržaških razmer je pri nas silno nevarna.

(24 odstotkov znaša ažijo) pri vseh plačilih za carino in postranske pristojbine v mesecu juniju, kjer je po postavi določeno taiste v zlatu odšteti, če se v srebru plača.

Razne reči.

— Družbeni odnošaji na Madjarskem. V Zenti izbaja list, imenovan „Zentai Ellenör“. Madjarska beseda „Ellenör“ znači: nadziratelj, preglednik (kontrolor). Ta nadziratelj prinesel je tedaj take članke zoper župana Gavra pl. Gomboša v Zenti in mestnega odvetnika Josipa Mikoševiča, da je državno nadzorništvo konečno sklenilo v interesu javne pravosti, kakor tudi v obrambo spoštovanja oblasti proti vredniku lista pričeti tiskovno pravdo. Proti Mikoševiču napisano je v „Zentai Ellenörü“, da umorstva zadušuje (zakriva), da je tudi on sam morilec, in da se daje podkupiti; proti županu Gombošu napisano je, da je v dogovoru z onim, ki kradejo občinski imetek. To so napadi „službene narave“, z nazivi, kakor: infamni lopov, lažnik, goljuf, obesenik, pes, pasja duša in drugimi, ki se ne dajo ponavljati, so obtoženi članki obilno prevedeni. — Res prav nežna vljudnost.

Telegrami.

Dunaj, 20. maja. Danes obesili so morilca Bednarzika, ki je meseca marca neko žensko umoril. Dvakrat je duhovnik poskusil s poslednjo tolažbo, in obakrat ga je ropar zavrnil. Še le njegovemu očetu se je posrečilo pregovoriti ga, da se je z Bogom spravil.

Budapešt, 21. maja. V dolenji zbornici prebral se je kraljevi ukaz, s katerim se prvo zasedanje državnega zbora sklepa in drugo določuje na 25. septembra.

London, 20. maja. Gardna brigada iz Suakima na potu proti Aleksandriji je dobila ukaz v Aleksandriji vstaviti se. Izkrečiti se ji pa ni potreba.

London, 21. maja. „Standard“ pravi, da se ruska vlada ne spodtika le nad vtrdbo Herata pod angleškim nadzorstvom, temveč še celo zahteva, da se Angleži sploh ne bodo vtikali v vtrjenje afganske meje. „Times“ piše, da tega ni treba izključljivo na afganski rovaš zarezavati, če angleška svoje garde v Aleksandriji zadržuje, ker je ravno v Egiptu še dosti opreznosti potreba.

Tujci.

19. maja.

Pri **Malicu**: Herrmann, Wendekind, Banlochner, Winterscholer, Mittler, Retežar, trg. pot., z Dunaja. — G. Schweighofer, trgovec, iz Brna. — Filip Hoffmann, trgovec, iz Birigita. — Karolina Kovačig, zasebnica, s hčerjo, iz Št. Lucije.

Pri **Stonu**: Baron Lederer, zasebnik, z Dunaja. — G. Miksch, trgovec, z Dunaja. — Jakob in Ljudevit Deutsch, trg. pot., iz Gradea. — Jakob Münz, tovarnar, iz Gradea. — Fr. Petsche, trgovec, iz Starega trga. — Corenić, Canuchich, trgovec, iz Trsta.

Pri **Tavčarji**: Maks Krause, trg. pot., z Dunaja. — Katarina pl. Marković, zasebnica, s sestro, iz Ogerskega. — J. Windmaier, mesar, iz Ptuja.

Pri **Južnem kolodvoru**: B. Brauner, trgovec, z Dunaja. — Franc Janeschitz, zasebnik, s sestro, iz Gradea. — Marija Rolaz, zasebnica, iz Celja. — T. Mihailović, zasebnik, iz Trsta.

Pri **Avstrijskemu caru**: Anton Pečjak, Janez Gričar, zasebnika, iz Zagreba.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 35 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	107 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ 40 „
Akije avstr.-ogerske banke	859 „ — „
Kreditne akcije	287 „ 75 „
London	124 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 86 „
Ces. cekini	5 „ 85 „
Nemške marke	61 „ — „

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 43 gl., Rio 42, St. Domingo 53, Portorico 75, Cejlon 65—125, biserna 90, Java 57, Mokka 87—100.

Sladkor po 24.25—27.50 gld.

Dišave: poper 89 gl., žbice 68.

Južno sadje: dateljni 23, fige iz Kalamate 15, iz Smirne 25, rozine 14, pomorance 2.50, limone 2 za vsak zaboj, rožiči 6, mandeljni 76.

Olje: laško 60—90 gl., albansko 41—48, dalmatinsko 43, angleško 31, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 140—160, teletnina 357—616, jagnječi kozuhi sto komadov 70, zajéje sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 112, isterska 110.

Bombaž: amerianski 75, indijski 47.

Ježice po 25—28 gl.

Žito: pšenica ruska 9—9.50, laška 9.25, koruza 6.25, rž 7, oves 9, fižol 10, grah 11—15, riž laški 14—21, indijski 12.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Mast: maslo 95—100, angleška 50.50, ogerska 59, špeh 51.50.

Umetne

(17)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem amerianskem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.